

Hétfői Friss Újság

Felelős szerkesztő:
Dr. Gara Ernő

(független politikai hetilap)

Telefon 304. Szerkesztőség
és kiadóhivatal Str. Mihai
Viteazul (Rákóczi-u.) 16. sz.

Megjósolhatjuk,

hogy a Reinitz tárgyalás bünyűgyi értékéből sokat levonnak majd a nyelvi nehézségek, amelyek elkopnak a finom árnyalatok, eliankad a tárgyalás lendülete, minduntalan elfulad a tempó: megjósolhatjuk, hogy a nyelvi tornászat sok energiát fogyaszt majd el a bűnügy érdemi része előtt, a szavak keresgélése közben elvész majd a gondolat, a vallomások lefordításánál elszápad egy-egy kifejezés jelentősége — ezer nehézséggel kell majd megküdeniök a tárgyalás szereplőinek. Dehát: parancs, parancs, törvény-törvény, az állami nyelv szuverenitása mindenek fölött való, még elképzelni is merészség, hogy ez a tárgyalás magyar nyelven történjék. Pedig: ha nyelvi formáknak főléje helyeznék a jogi lényeg, ahogy az az állami jogrend kidomborítása érdekében szükséges lenne, hajlékonyabbnak kellene lenni a nagy célkitűzés érdekében — meg kellene adni a lehetőségét annak, hogy a tárgyalás menete előtt elhengereljék a nyelvi akadályokat. Patanjon ki szabadon a gondolat, a vallomások lényege ne botoljon minduntalan kifejezésformái akadályokba — a nyelv csak eszköz; a cél az igazság kiderítése. Ugy, anélkül írjuk ezeket, hogy csak remélnénk is hogy ebben az irányban valami történhetik. A nagy parancs — az állami nyelv mindenekfölött való kidomborítása elsöpri még a praktikus ellenvetéseket is. És ha a Reinitz tárgyalásán a nyelvi formákban sok lényeg vész majd el, levonhatjuk a szomorú konzekvenciát: nem lehet máról-holnapra életellenesen merev törvényeket hozni, így van ez a közéletünk minden vonatkozásában: iskolaiügy, közigazgatás senyved a máról-holnapra való átmenet nélküli, az életviszonyokkal nem számoló törvényektől, rendeletektől.

Bankár lesz egy volt magyar miniszter.

Gratz Gusztáv dr. magánbankházat alapít.

Budapestről jelentik: Pénzügyi körökben elterjedt az a hír, hogy Gratz Gusztáv volt magyar külügyminiszter a közeljövőben bankházat létesít, amely külföldi kölcsönöket biztosítana a különböző magyar termelési ágak számára. A vállalkozásban egyik ismert budapesti magánbankár is részt venne, aki a budapesti pénzpia-

con már hosszabb ideje ebben az irányban dolgozik. Gratz Gusztáv a hozzáintézett kérdésekre kijelentette, tényleg foglalkozik külföldi hiteldolgokkal, az alapításra vonatkozólag azonban még nem tud konkrétumot mondani. Pénzügyi körökben nagy érdeklődéssel várják Gratz Gusztáv akcióját.

Vázsonyi Vilmos „antiszemitizmusa” és a Lipótváros.

Budapest, április 26. (8 órai Újságból) Emlékeztet még, Vázsonyi Vilmos a napokban a fővárosi választásokkal kapcsolatban azt a megjegyzést tette, hogy „szemétnép” a zsidóságnak az a része, amely nem áll a választásokon a demokraták mellé és nem adja szavazatát a demokrata jelöltekre. Vázsonyinak ez a kijelentése rendkívül nagy megütőköztelt már annak idején a zsidó vallású választópolgárok körében akik azóta is állandóan élénken tárgyalják ezt a kijelentést.

Vázsonyinak ez a kijelentése azonban éppen az ellenkező célt érte el, mint amit a nagy demokrata vele elérni akart, a zsidó vallású választók tekintélyes része ugyanis Vázsonyi kijelentésének következményeként otthagya a demokraták lobogóját.

Különösen a Lipótváros polgársága körében kellett nagy ellenszenvet és megütőköztést ez a szellemesség. Itt tudvalevőleg a zsidó vallású polgárság majdnem egységesen a szabadelvű pártot támogatja Vázsonyiék helyett és ennek jelöltjeihez; Sándor Pálhoz és Glücksthal Samuhoz csatlakozik, akik már évtizedek óta sokkal nagyobb népszerűségnek örvendenek a kerületben, mint a demokraták.

Értesülésünk szerint a Lipótváros szabadelvű választói tegnap este bizalmas értekezletre gyűltek össze, amelyen foglalkoztak Vázsonyi említett kijelentésével. A tanácskozáson azt határozták, hogy módját fogják ejteni annak, hogy elégtételt szerezzenek maguknak ezért a kijelentésért

amely súlyosan sérti a zsidó vallású szabadelvű választópolgárok érzelmeit.

A zsidó vallású választók egyébként is egyre nagyobb számban csatlakoznak az összes választókerületekben a szabadelvű- és Ripka-párthoz. Elég arra rámutatnunk, hogy Budán, a lágmányosi választó-kerületben maga a hitközségi előljáró, Baracs Károly is csatlakozott a Ripka-párthoz és Fényes László listáját alig támogatja már néhány zsidó vallású választópolgár. A belső kerületekben szintén igen exponált és a zsidó választók körében nagy szerepet játszó egyének csatlakoztak a Ripka-párthoz és a szabadelvűpárthoz.

Hírek a Római-kerti gőz- és kádfürdőből. Nagy rend és dedáns tisztaság mellett megkezdődtek a hied vízkúrák, kénmáj és sósfürdők. Nagyszerűen képzett férfi és női masseur, elsőrangú pedicur és manicur. Igen olcsó árak. Hétfőn takarítás miatt zárva, Keddtől teljes üzemben.

Hétfőn takarítás miatt zárva. Kedden d. e. férfiaknak, délután nőknek. Szerdán d. e. férfiaknak, d. u. nőknek. Csütörtökön d. e. férfiaknak, d. u. nőknek (zóna délután 15 leuért). Péntek d. e. nőknek, d. u. férfiaknak (zóna délután 15 leuért). Szombaton egész nap férfiaknak. Vasárnap d. e. férfiaknak, d. u. nőknek gőzfürdő a Római-kertben. Kádfürdő naponta reggel fél 7-től este 7 óráig.

Ami olcsóbb mint

békében

Tetőtől talpig

selyemben járhat 1000 Leiért.

1 drb pouplin selyem ing (nem raszon háttal)
1 drb. rövid nadrág (ugyanazon selyempuplinból)

1 drb. Scharmön selyem magánköthő.

1 pár selyem, vagy Tildocots harisnya.

1 pár selyem kézelő-gomb.

1 drb batik zsebkendő.

1 drb legújabb Girardi kalap

csak 1000 Leiért

Kardos-

nál

a színházzal szemben.

Bizonyítékul, hogy a fenti tárgyak minősége, kivitele, a legkényesebb igényt is kielégíti, ezen kelengyét **tejesen ingyen** szolgáljuk ki bárkinek, ha bizonyítást nyer, hogy ezen áru bárhol ezen árért beszerezhető.

200 Leu előleg ellenében május 15-ig rezerválható.

Lederer Gusztáv feleségét vádolja a felbuitással.

A vizsgálóbíró előtt is fenntartja korábbi vallomásait a gyilkos csendőrfőhadnagy.

(Budapest, április 26.) Bubics Jenő vizsgálóbíró ma délelőtt Lederer Gusztáv főhadnagyot áthozatta a katonai ügyész fogházából a budapesti büntető törvényszékre, hogy Kodelka meggyilkolása ügyében kihallgassa.

A vizsgálóbíró tisztázni akarja azokat az jelentéseket, amelyek Lederer Gusztáv és felesége vallomásai közt fennállnak. A kihallgatás során, amely egész délelőtt tartott, Lederer ugyanazt vallotta, mint a katonai ügyész.

ségen. Fenntartotta azt az állítást, hogy felesége sürgette Kodelka meggyilkolását, az asszony segített neki a gyilkosságban és a holttest feldarabolásában.

A vizsgálóbíró ez alkalommal mellőzte Lederernek és feleségének szembesítését, mert azt akarják hogy az csak a főtárgyaláson történjen meg. — A vallo- másról jegyzőkönyvet vettek fel és a kihallgatás után Lederert visszakísérték a Margit-körúti katonai fogházba.

tette, hogy hosszú tüket szurtak kezébe és semmi fájdalmat nem érzett.

Gold hipnotizálja Reinitz Jakabot?

Gold szatmári tartózkodásával kapcsolatban felmerült az a terv, hogy Golddal hipnotizáltatják Reinitz Jakabot. A tárgyalás folyamán ez aligra lehetséges, mert a perrendtartásba ütközik, nincs kizárva azonban, hogy marasztaló ítélet esetleg a tárgyalás elhalasztása esetén ez megtörténhetik. Mindenesetre szennáz- cións eredményeket várhatnak a hipnotizálástól.

Jutalomjáték-ciklus.

A szezonvégét a jutalomjátékok sorozata élénkíti.

Szombaton este volt a Rákosi Ferenc jutalomjátéka, ezen alkalommal „Tul a nagy Krivánon” került színre. A bájos operett jó előadásba ment. Rákosi Ferenc egyik legjobb alakítását produkálta, Deéry Jenő és Csengery Stéfi állandó zajos siker jegyében kreálták szerepeiket. Pálffy Blanka, Baranyai Mancsi, Örvössy Géza, Keleti Árpád és a többi szereplők kivétel nélkül jók voltak. A repríznek függetlenül a kivételes rendeltetésének zajos sikere volt.

A jövő heti jutalomjátékokat a következő sorrendben tűzték műsorra.

Szernán: *Völcsy Rózi* jutalomjátéka — Trónörökös.

Csütörtökön: *Pálffy Blanka* jutalomjátéka — Lotty ezredesei.

Pénteken: *Deéry Jenő* jutalomjátéka — Hattyulovag.

Vasárnap: *Baróthy Jenő* jutalomjátéka — Goldstein Számi.

A jövő hét keddjén *Battyán Kálmán* jutalomjátéka — Nótás kapitány.

Értesítés!

A katonai ügyosztály udvarban Piata Brailianu (v. Deák-tér) 21 szám alatti levő

Ócskaruka és régiség

kereskedésében a legelőnyösebb árak mellett veszek és eladok uraságoktól levetett férfi ruhákat, fehérműt és cipőket, régiségeket, szépirodolmi és tudományos könyveket, kisebb könyvtárakat, festményeket stb. Értekeesebb ruhadarabokat bizományi eladásra elfogadok és azokra előleget is adok. Csekély díjazásért kölcsön adok frakot, szmokingot, zsaketeit, szalon és alkalmi ruhákat. — Levélbeni vagy személyes meghívására házhoz is megyek.

Friedmann Sámuel

ócskaruka és régiség kereskedő.

Helyiség kibérlése folytan a raktáron levő árukat igen olcsón árusítja a Párisi Áruház.

Áll a harc a boltbérfronton.

A kisenevi Sfatul példaadása. A bukaresti naggyűlés permanenciában marad. A satmari delegátusok sürgőnye.

A boltbérletek körül a legnagyobb bizonytalanság uralkodik. Bukaresti jelentés szerint a kormány még mindig nem hozta meg döntését az üzletbér szerződések ügyében, amely nagy izgalmat kelt a kereskedők között. Tulajdonképpen azzal nincsenek tisztában, hogy mikortól lép érvénybe a törvény, amely szabad kezét ad a háztulajdonosoknak. Az igazságügyminiszteriumból nyert hírek szerint azok a kereskedők, akik nem tudnak meg- egyezni az üzletbér tekintetében május 6-ig, kötelesek kiköltözni. Az eddigi adatok szerint az egész ország területén körülbelül három ezer kereskedő marad üzlet- helyiség nélkül az új rendelkezés értelmében.

Miért késik a döntés?

Jól informált körökben tudni vélik hogy a kormány azért nem hozta meg határozatát a kereskedők kérelmére vonatkozólag, miután azt remélik, hogy az utolsó pillanatig mégis csak sikerülni fog a házigazdákkal megegyezni az üzletbérre vonatkozólag és csak abban az esetben fogja meghosszabbítani három vagy hat hónappal a szerződés lejá- ratát amennyiben számos oly ke- reskedő akad, aki nem tudott megegyezni.

A kisenevi Sfatul Negustoresc példaadása.

A kisenevi Sfatul Negustoresc a napokban ülést tartott amelyen a kereskedők elhatározták, hogy senkisé fog beköltözni oly üzlethelyiségbe, ahonnan kereskedőt kilakoltattak. Elhatározták továbbá azt is, hogy május 1-én a régi üzletbérleteket fogják kifizetni, s amennyiben a háztulajdonosok azt nem fogadják el, úgy az ösz- szegyet a pénzügyigazgatóság ut- ján fogják fogják a háztulaj- donosok rendelkezésére bocsá- tani.

A bukaresti kereskedők a királynál.

Mint ismeretes, Szent György napján a bucaresti kereskedők nagy monstre gyűlést tartottak, amelyen résztvettek az ország minden részéből azok a kereske-

dők akik a háztulajdonosokkal nem tudtak megegyezni. Az épü- letet, ahol az ülés lefolyt, erős rendőri és katonai kordonnal vet- ték körül, nehogy rendbontásra kerüljön a sor. Határozatot hoz- tak, amelynek értelmében feltét- lenül szükségesnek tartják a bé- rszerződéseknek három, vagy hat hónappal való meghosszabbítását, mert ez az idő feltétlenül szük- séges ahhoz, hogy a kilakoltatott kereskedők új üzlethelyiségeket találjanak. Az ülés után egy már előre megfogalmazott memoran- dumot juttattak el a kormányhoz, amelyben rávilágítanak a ke- reskedők sérelmeire. Sannielvici szenátor vezetésével küldöttség ment Ferdinánd királyhoz, akinek át-

nyújtotta a memorandumnak egy másik példányát. A kereskedők elhatározták, hogy május 6-ig állandóan permanenciában ma- radnak és követelni fogják jo- gaikat.

A satmari delegátusok sürgőnye.

A satmari Sfatul Negustoresc tudvelevőleg képviselteti magát a bukaresti tárgyalásokon. A de- legátusok tagnap a következő sürgőnyt küldték:

„A miniszterek távollété- ben döntés hétfőre maradt.”

A szükségű sürgőnyre a ke- reskedők érhető izgalommal vár- ják a bővebb kommentárt.

Gold mester Sătmáron.

Történetek Gold körül. A színházi szezon után két estére Sătmarra jön a mester. Hipnotizálhatja Reinitzot?

Gold mester erdélyi körútján május hó első felében érkezik Sătmárra. A színházi szezon be- fejezése utáni napokban két estén lép fel a színházban Szabadkay József megállapodott Parlaghy Lajos volt nagyváradi szingaz- gatóval, Gold jelenlegi impresz- szatójával két estére. Előre meg- jósolhatjuk, Gold olyan érdeklő- dés mellett fog fellépni, amelyre nem volt példa.

Érdekes eseteket mond el Gold mesterről Kádár István nagy- váradi hírlapíró, aki a Reinitz- ügyben tartózkodik Sătmáron. Ime a nagyváradi Gold-történetek:

A szerencsés szabó

Őn egy millió dollár örökölt — mondta egy ösztövé, szurós szemű fiatalember, aki Gold mes- ter névre hallgat és a kövérkés, kissé kopasz nagyváradi szabó két kézzel, tultengő boldogsággal kopkodott a levegőben a látha- tatlan bankók esője után. Izga- tottan gyűrte zsebre a nem létező pénzcsomagokat és a következő pillanatban kijelentette, hogy megveszi a föld legnagyobb pa- lotját. Gold mester nagyváradi estélyén egyébként sok furcsa és megfőhetetlennek látszó eset

játszódott le. Boszorkányos gyor- sasággal nyomozta ki egy meg- beszélt büntény minden fázisát.

A hihetetlen adventista

Már három estén át tört fel újból és újból a csodálkozás taps- vihára, mikor egy váratlan és különös incidens zavarta meg Gold mester bravuros mutatvá- nyait. Az egyik médium előadás végén felállt a pódiumra és a távozó közönséget hangos szóval hívta vissza a ruhatárak felé to- longó embereket.

— Csalás az egész, én adven- tista prédikátor vagyok és itt a bibliára megesküszöm, hogy csa- lás az egész ámitás minden. Én csak úgy tettem, mintha elaltatott volna, de ébren voltam és érez- tem, tudtam mindent.

Az előadásnak vége volt, Gold mester már nem tehetett mást, mint erősítette, hogy az ő tudomá- nyát orvosilag elismerik az egész világon. Az incidens ter- mészetesen nem riasztotta vissza a közönséget, amely másnap este újból zsufolással megtöltötte a a termet. Az adventista prédika- tor újból jelentkezett médiumnak és Gold olyan erős trauzba ej-

Megérkeztek

Városi bérpalota.

a tavaszi ujdonságok férfi és női szövetek szottis szövetek, selyem vásznak férfi és női covercotok, kabát szövetek. **Férfi ruha szövetek 140 széles 180 leltől.**

KLEIN ELEK-nél

Amig Reinitz a bírák elé került...

A huszhónapi vizsgálati fogság története. Kezdődik a nagy per...

«Grosz Herman meggyilkolásának a háttéréből egy rettentő rémdráma körvonalai bontakoznak ki és ha a sejtések valóban bizonyulnak a bűnkrónikák legfélelmetesebb alakja kerül ki a bűntügyből. — Reinitz Jakab szatmári kereskedő»...

Ezt írtam 1923. szept. 10-én a nagykarolyi szállodatulaj donos rejtélyes eltűnésével kapcsolatban. A sejtés valóra vált. A Reinitz ügy azóta világhírre kerekedett, a holnap kezdődő főtárgyalásra Európa több államából érkeznek Szatmárra újságírók.

Husz hónapi vizsgálat.

Az első cikkem megjelenését követő napon Reinitz Jakab az egyik helyi lapban nyílttéri nyilatkozatban védekezett, kérte a közönség véleményének a felülvizsgálását addig, amíg a súlyos vádak alól tisztázza magát, ami, mint remélte rövid idő alatt sikerülni is fog neki. A nyilatkozat hatását hamar megsemmisítette az a körülmény, hogy Reinitz Jakabot még az nap letartóztatták, súlyos terhelt körülmények alapján. A rendőrségi letartóztatást vizsgálati fogság követte és pedig olyan hosszú vizsgálati fogság, amely ritkítja pártját a bűntügyek történetében. Husz hónapja immár, hogy Reinitz Jakab a szatmári ügyészség foglya és — ez az talán ami a bűntügyben a legcsodálatosabb — hogy ezalatt a husz hónap alatt ugyiszólván semmi tárgyi bizonyítékot nem sikerült felszínre hozni három ország nyomozó hatóságainak és Reinitz Jakab bűnössége ma éppen olyan problematikus, sőt talán még valószínűtlenebb, mint a vizsgálati fogságnak első napjaiban volt. Az első napokban ugyanis, amikor a Grosz ügy nyomán felszínre kerültek a többi titokzatos eltűnések, amikor ezeknek az ügyeknek a számai mind Reinitz Jakab köré fonódtak, egészen bizonyosnak látszott, hogy hamarosan előkerül valami tárgyi bizonyíték és Reinitz Jakab bűnössége kétségtelenül beigazolódik. Nem így történt: minél jobban húzódott és bonyolódott a vizsgálat, annál kevesebb lett a valószínűség, annál halványabbra fakult a prejudikált tömeggyilkos bűnösségében való meggyőződésünk. Mert alig lehet azt elképzelni, hogy valaki a gyilkosság egész sorozatát követi el és három ország rendőrsége, nyomozó hatóságai, egyetlen pozitívumot nem tudnak felmutatni husz hónapi nyomozás után. A nyomozás eredménye, csak ennyi: prejudikálva van a gyilkos és e köré csiszolják igazítják, finomítják a mesterkélt egymásbafojtott feltevés-láncszemeket.

A sajtó és Reinitz

Bizonyítékok hiányában a sajtónak bő alkalmja volt a Reinitz ügyben a közönség hangulatát, az ügyben való állástoglalás széles skáláján szórakoztatni. A sajtó meglehetősen ki is használta ezt az adottságot és változatos hangnemen játszott a Reinitz hangszeren. Az ügy első fázisában természetesen az volt a kézenfekvő szenzáció, hogy borzalmas, félelmetesen bűnös ördögnek állították be Reinitzt, aki ellen a bizonyítékok egész légióját sorakoztatták föl és ő mindezek ellenében valami hihetetlen pokoli erővel állja az ostromot és — tagad, konokul tagad. Reinitz a megatalkodott gonosztevő, a nyomozó hatóságok, amelyek az egymásra halmozódó bizonyíték-fonállal ügyesen a nyakába fonják a hurkot és rövidesen le fogják teríteni — ez volt a Reinitz ügy első stációja, amely két-három hónapig tartott. Aztán kezdett a dolog unalmas lenni. A bizonyítékok nem komoly bizonyítékok Reinitz tagadása törhetetlen, a közönség türelmetlensége inicialta a sajtót, hogy új fordulatot adjon az ügynek, különben elalszik. Megjelentek az első cikkeik, amelyek felve, óvatossan, bátorítanul felvetették a kérdést: hátha nem bűnös Reinitz, hátha ártatlanul szenved a vizsgálati fogságot. Ezt a bátorítanul szint azonban hamarosan elmosták a csehszlovákiai nyomozás eredményei. Hullákat találtak a Kassa melletti erdőben, gyilkosokat fogtak el Kassán, akik Reinitzt nevezték meg felbujtónak és tettestársnak — hajrá, nagy csinadrattánál megindult a csehszlovákiai nyomozás, friss lendületbe iramodott a Reinitz-ügy: Reinitz gyilkos, tömeggyilkos, a csehszlovákiai ügyes nyomozó hatóságok mindent ki fognak deríteni.

Ez sem tartott sokáig, a csehszlovákiai nyomozás nagyhangú világgákiúrtól eredményei is egymásba erőszakolt fölteseknek bizonyultak, kezdett a dolog ismét unalmas lenni, a közönség megelégette az egymásután következő nagy diallall felépített, de rövid életű bizonyítékokat, amelyek ahogy felépültek, ugyancsak egymásután halomra dőltek. A sajtó ismét megpengette a kétkedés hurját, a közönség fogékony volt a melódia iránt és ma, a vizsgálat huszadik hónapjában a tárgyalás előtt az a helyzet, hogy senki sem hisz Reinitz bűnösségében. A Reinitz-ügy most, a főtárgyalás előtt sokkal nagyobb probléma, nehezebben megérthető rejtvény, mint husz

hónappal ezelőtt, amikor valóban minden a Reinitz bűnösségére mutatott és ugylátszott, hogy rövid idő alatt fel tudják bogozni a hatóságok a bűntényt.

Bűnös vagy nem bűnös?

A Reinitz köré kapcsolódó gyilkosságok, eltűnések közül a Grosz-ügy a legközelebből érzelkelhető. Nagyon helyesen tette a bíróság, hogy ezt az ügyet külön tűzte ki tárgyalásra, meri itt adódik a legkönnyebb lehetősége a Reinitz-probléma megoldására. Grosz Hermann valóban üzleti összeköttetésben volt Reinitz-cal, az is tény, hogy Nagybanyn többször megfordultak, ezenkívül azonban egyetlen olyan bizonyíték sincs, amely fix pontot képezhetne Reinitz bűnösségének a kétségtelen megállapítására: enélkül pedig alig képzelhető el marasztaló ítélet.

Ahogy nem lehet Reinitz bűnössége mellett eltörni a bírói pálcát, éppen úgy nagyon kétséges, hogy az esetleges felmentő ítélet ártatlan embert mentene-e meg a büntetéstől. Számos körülmény arra mutat, hogy fel lehet tételezni Reinitz Jakabról a gyilkosságok elkövetését; kusza, titokzatos mult, állandó tojástáncok a rendőrség körül, különösen az a körülmény, hogy a háboru alatt katonai rendőrségi besugó volt, nagyon is alkalmasak arra, hogy megbontsák azt a véleményt, hogy itt egy becsületes, vallásos zsidóember a vádlott, akiről nem lehet föltelezni a szörnyűségeket. Látszatra szelid, békéslelkű, vallásos zsidóember benyomását kelti Reinitz Jakab, de ezzel a megnyerő külsővel szemben, mint hihetetlen paradoxon: leült börtönének, rendőri körözőlevelek — egy színes bűnkrónika valósága domborodik elő. Zavaros multjából — ismétlem — különösen az a körülmény enged a legmesszebbmenő bűntényekre következtetni, hogy vallásos rituális álarcban, zsidó hitsorsosainak a denunciaciát vállalta — agent provokátor volt a katonai rendőrségnél. Aki a zsidó psziché, a zsidó mentalitást ismeri, az előtt ez a körülmény olyan súlyos teherfétel a Reinitz lelkiismereti számláján, hogy utat vág a legmesszebbmenő feltevésekhez. Nem lehet tehát védelmi sorompónak felállítani a Reinitz valóságát, külszínre jámbor zsidóságot — ezzel szemben azonban annyira erőltlen a vád is, hogy még a nyitott sorompón sem tud átjutni és alighanem alkalmaznia kell majd a bíróságnak a jogbölcséleti tanfételt: inkább száz bűnös me-

neküljön, mint egy ártatlan embert elítéljenek. Ha Reinitzt fölmentik, a fölmentő ítéletet ezen az alapon fogják meghozni mert megíósolhatjuk, akár fölmentő, akár marasztaló lesz az ítélet, a Reinitz probléma megoldatlan marad.

Miért világszenzáció a Reinitz-ügy?

Bár minden körülmény adva van, hogy a Reinitz ügy kiemelkedjék a hétköznapi bűntügyek dimenzióiból, mégis különös érdeklődésre tarthat számot: a világ bűntügyi krónikájának nagyobb eseményei közül is, miért emelkedett a Reinitz ügy mindenek tetejébe. Két körülmény adja meg a feleletet erre a problémára. — Először: Reinitz vallásos zsidóember hírében állott és Husz Ábrahám óta az első eset, hogy ilyen embert rablógylkossággal vádolnak. Másodszor: a Reinitz ügy, minél tovább tartott a nyomozás, annál bonyolultabb lett — csak feltevés vádak halmozódtak ez ezen a feltevés vádgalán, mint valami legyőzhetetlen ördög, pokolfajzatja rendíthetetlen nyugalommal áll Reinitz Jakab a tagadás álláspontján. Oriási, emberfölötti erőt mutat ez az ember ebben a helyzetben és 'valóban: akár bűnös, akár ártatlan, ezt az erőt meg kell csodálni — ezért híres a Reinitz-ügy, ezért magaslott ki az azelőtti és azután történt bűntügyi szenzációk közül — a Haarmann-ügy, a Lederer-ügy, a Leirer-ügy és egyéb véres bűncselekmények sorából.

Grosz Herman a meggyilkolt nagykarolyi szálloda tulajdonosa.

A holnap fő-tárgyalás

Réggel kilenc órakor kezdődik. A kéttagu bírói tanács tagjai Dr. Erdős Ferenc törvényszéki elnök és Dr. Mareus Valerj törvényszéki bíró. A tanács kiegészítő tagja Demetriu törvényszéki bíró. A vádat dr. Pop György képviseli, a magánvádat Grosz Hermanné nevében dr. Darabanth Miklós és Dr. Friedmann Árpád ügyvé-

Gummi és Fregoli Raglánok Elsőrendű tavaszi bőrkabátok, gyermek raglánok mérték utáni szabóság
Szántó és Komlósnál, Szatmár a Színházal szemben.

dek, Reinitz védelmét Dr. Dem-
ian Titus és ifj. Dr. Borgida La-
jos látják el megfelelő munka-
beosztással.

A védelem a tanácsjegyző ellen.

A védők ma írásban kifogást jelentettek be az ellen, hogy a tanácsjegyzőt teendőket Balázs Béla lassá el. A védelem azt hozza fel indoklásul hogy Balázs Béla vezette a vizsgálati jegyzőkönyveket, résztvevő a vizsgálatban és vizsgálati cselekményeket is végzett. A bíróság holnap reggel dönt a védők első kifogása ügyében.

Holnap tehát kezdődik a nagy per, — a hét végén talán már ítélet is lesz. Ítélet, amely hivatalosan leszögezi a Reinitz bűnösségét, vagy bűntelenségét. Hogy valóban bűnös-e Reinitz, vagy ártatlanul került a vádgyula tetejére, az talán örökké titok marad... (g. e.)

HIREK

Az élet moziójából.

1.

Az ismert házasságközvetítőnél megjelent egy szerényen öltözött fiatalember.

— Házasodni szeretnék — mondotta.

— Mik a becses igényei? — kérdezte a házasságközvetítő.

— Kérem szépen, — szölt a jelölt — én egy olyan leányt keresek, aki amellett, hogy feltűnően szép, rendkívül gazdag is legyen. Tudjon azonban kívül zongorázni és hegedülni, autót vezetni és bridszet játszani. Legyen művelt és háziasszony, főképpen pedig nemesi családból származzon.

És mi az Ön foglalkozása?
— Belső banktisztviselő vagyok.

— Rendben van, — szölt a házasságközvetítő — tudok egy ilyen leányt, aki tökéletesen megfelelne magának. De van egy kis hibája.

— Mi az?

— Minden évben egy félórát bolond.

— Egy félórát egy esztendőben? Azt még ki lehet bírni. Hajlandó vagyok ezt a leányt feleségül venni.

— Rendben van, — szölt a házasságközvetítő — most már csak ki kell várni azt a bizonyos félórát, amíg olyan bolond lesz, hogy hozzáméjen magához feleségül...

II.

Ritális szokás a zsidóknál, hogy a Sema Jiszroel című ima elmondása közben be kell hunyni a szemet.

Egy napon a templom ajtaján a következő tábla jelent meg:

A legutóbb előfordult lopások folytán, kérik a Sema Jiszroel alatt a szemeket nyitva tartani.

Még egy srápnert találtak Sigheten a héten. Máramaros-szigetről jelentik, néhány nap előtt a Kulturpalotában elhelyezett román kaszinóban a díványok között találtak egy lövedéket; szerencsére minden baj nélkül szállították be a tűzérsegi laktanyába. A héten Sigheten még egy srápnert találtak még pedig az Avram Ianku-utca 2 szám alatt Katz Mór kertjében, ahol Matykó János sigheji ácsmester javítási munkát végzett. A talált srápnelt töltve volt és hogy nem expodált az annak volt köszönhető, hogy Matykó katonaviselő ember, aki a háború alatt több ütközetben vett részt és így ért az ilyen robbanó lövedékek óvatos kezeléséhez. A talált srápneltől Matykó jelentést tett a rendőrségnek, amely egy tűzmester felügyelete alatt a srápnelt a sigheji hegyi tűzérezed laktanyájába szállította.

Csehszlovákia eltiltja a tűzifa kivitelét. Az erdélyi és bánági tűzifatermelésre igen fontos eseményről adhatunk hírt. A csehszlovák verseny, amely a magyar piacon nagyon megnehezítette a romániai tűzifa eladásokat, megszűnik. A csehszlovákiai tűzifakereskedők, ugyanis panaszt emeltek a népjóléti minisztériumnál, hogy az árak állandóan emelkednek és így is nehéz a belöldi szükséglet ellátására tűzifához jutni. Aminek a kivétel az oka a népjóléti miniszter ennek következtében indítványt tett a kereskedelmiügyi minisztériumnak a tűzifa kivitele eltiltása iránt.

Fischer Antal értesíti a mélyen tisztelt hölgyközönséget, hogy külföldi bevásárlási útjáról hazaérkezett és a legszebb bécsi és párisi selyem és divatszyvet újdonságokat hozta magával. — Kabátszyvet és selyem különlegességek, schweizi etaminok, opálok, himzések, lenbafisztok, angol zephírek, fehérnemű és lepedővásznak, damaszt garnitúrák, női divatharisnya különlegességek csak Fischer Antal selymmáruházában.

A szabó munkások termelő szövetkezete

1925. május. hó 6-án este 7 órakor tartja V. évi rendes közgyűlést Bul. Reg. Ferdinand (Árpád utca) 3. szám alatt a Munkás Otthon helyiségében, a következő napi rendel:

1. Jelentés.
2. Felmentvények megadása, új vezetőség választása.
3. Esetleg felszámolás.
4. Indítványok.

Ezen közgyűlés tekintet nélkül a amegjelentek számára határozat képes. A zárszámadás megtekinthető a Termelő Szövetkezet Piata Brătianu 28. sz. helyiségében.

A VEZETŐSÉG.

JÖN! ALTONA LAZÁR HILDA JUTALOMJÁTÉKA

Tartós cipőket Egri készítf Sátu-Mare, Vároomb-utca 9f

Női divatmellények, női, férfi, valamint gyermek-harisnyákat olcsón csak a «Páizi Aruházban» vásárolhat,

Keliemes szórakozó hely a

Kozmucca

féle étterem,

Piata Brătianu (Deák-tér) 6, Kötűnő borok, pompás konyha elsőrangú zene. Reggelig nyitva.

Deésy Jenő jutalomjátéka pénteken HATTYULOVAG

Viktoria kávéház a legkellemesebb szórakozó hely, hol minden este Szirmai kötűnő zenekara muzsikál

Csak az tudja meg, hogy

utlevelek

vizumozással s mindennemű közvetítést a leggyorsabban s legbiztosabban eszközöl

LEBOVITS

Bathányi-utca 1. Telefon 228.

VIZUMOKAT

szeresz gyorsan, pontosan és legolcsóbb áron.

Futár minden nap!

Berger & Katz

utlevél vizumoztatási irod. Str. Horia (Károlyi-köz 2.

Elegáns

uri fehérnemű

Iczkovits Testvérek

(P. Brătianu (Deák-tér)

Harisnyák

és zoknikban

legnagyobb választék

ICZKOVITS TESTVÉREKNÉL

Piata Brătianu (Deák-tér)

Utlevél

vizumokat szeresz gyorsan és pontosan. **Utár: vasárnap, szerdán és pénteken.**

TEVJOVITS Satu-Nare

Piata Brătianu Dácia udvar.

Szőnyageket, hencsertakarókat butorszyveteket, paplont napvédő és ablakgrádlit

Rosenfeld Miksa

cégnél a legjobb minőségben legolcsóbban vásárolhat.

VALÓDI angolszyvetek megérkeztek LOVÁSZ-nál

csak jó és fővárosi munkaerőt Piata Brătianu 2f

Étekező és kávé garnitúrák, női és férfi ruhávasznak ágy és asztalterítők rendkívül olcsón

Rosenfeld Miksa

textilnagyáruházában.

Rosenfeld Miksa

cég ruha és kabátszyvetei a legjobbak és a legolcsóbbak.

Rézkarnisok 110 Leitől.

konyha mérlegek, alpacca- és alpacca-ezüst **evőeszközök**, kézi pénzszekrények, csempével kirakott asztal sparnellek érkeztek

Fekete Vasudvarában

P. Brătianu 8. Telefon 172.

Legjobb minőségű és ágy-nemű vászna, batlisztot schiffont

Rosenfeld Miksánál

vehet.

A tavasz szinpompája ragyog az ingén

ha a hozzávaló legfinomabb zefirt

Friedmann Testvéreknel vásárolja.

Nyomatott a „Globus” Könyvnyomda gyorsajtaján, Satu-Maren, Str. Cuza Vodă No. 1. — Cenzurat. — Tip. No. 2.